

Технічні засоби стеження в діяльності приватних детективів

Сергій Йожиков

*студент кафедри Правознавство,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна*

В цій роботі ми розглянемо важливі аспекти проблематики технічного і не тільки озброєння приватного детектива та зробимо висновки. Це важливі аспекти є наступні: по-перше, головним чинником який не дає розвиватися приватній детективній діяльності в Україні є відсутність закону про приватну детективну діяльність, який би регламентував їхні права і обов'язки приватних детективів та законодавчі межі в яких приватний детектив міг працювати. Тема роботи звучить як «технічні засоби спостереження приватного детектива» Отже проблема має такі аспекти як технічний аспект, законодавчий аспект та інші. Щодо законодавчого аспекту я вже сказав і в своїй статті ми дослідимо це детальніше. Щодо технічного аспекту, то існує безліч різних засобів для спостереження які використовують в тому числі приватні детективи усьому світі. В Україні приватний детектив не має таких можливостей, в першу чергу, з причини законодавчого аспекту. Реалізуючи своє монопольне право на насильство, тільки поліція та різного штибу спецслужби мають право використовувати спецзасоби відповідно до процедур що викладені в законодавчих актах України, зокрема у Кримінально-процесуальному кодексі та внутрішніх посадових інструкціях. На сьогоднішній день держава поступається своєю монополією на насильство і про це свідчить вже давно прийняті закони про охоронну діяльність, про адвокатську діяльність та закон про діяльність приватних виконавців. Отже, бачимо, що держава поступилася монопольним правом виконувати судові вироки і легалізувала через законодавство інститут приватних виконавців. Звичайно, що судочинство не може бути приватним бо конфлікт інтересів не дозволить якісно відповідно до законодавства виконувати приватним суддям функції. Але в цій сфері ми маємо дещо, так би мовити прогресивне. Це такі речі як Третейський суд наприклад, який, як правило, є у Промислово-торгових палатах, різні медіаційні та модераційні центри мають своїх приватних власників. Ми бачимо що на етапі судочинства все таки залагодження конфлікту інтересів, принаймні у цивільних справах, може відбуватися за межами судової гілки влади. Що стосується етапів досудового слідства, то в цьому аспекті є дві сторони. Перша це, я би сказав, розвідувальна діяльність та контррозвідувальна діяльність, або розшукова діяльність та охорона діяльність. Держава поступилася приватному сектору правами на охорону діяльність але в законодавстві чітко зазначено, що оперативно-розшукову діяльність мають право вести тільки відповідні державні органи. Треба зазначити, однак, що ми маємо інститут адвокатури, який може супроводжувати юридичну або фізичну приватну особу на всіх етапах досудового слідства. Під час відкриття досудового провадження адвокат має, по-перше, контролювати відповідні процедури взаємодії між слідчими органами та своїм клієнтом. Але дуже важливо, що також адвокат може збирати

факти, робити запити, розмовляти зі свідками та іншими учасниками процесу за їх згоди, вивчати фото та відео матеріали та інші матеріали. Тобто з одного боку адвокат виконує частково функції оперативно-розшукової діяльності, а з іншого, частину функції приватного детектива. Адвокат, на жаль, працює у доволі стислих рамках і окреслений доволі вузьким колом його можливостей відповідно до збереження конституційних прав і свобод людей з якими взаємодіє. А саме, наприклад свідків або звинуваченого тощо. Таким чином ми бачимо що майже у всіх сферах держава частково поділилася своєю монопольною функцією на проведення ОРД, результатом якого має бути покарання або зняття звинувачень. Отже, ми бачимо що держава не легалізувала єдину специфічну функцію у тому вигляді і обсязі, що потрібен для якісного виконання цієї функції — проведення ОРД, а саме право порушувати конституційні права громадян через відповідні прийняті парламентом процедури. Держава не хоче поступитись владою, адже це реальний важіль тиску на громадян. Оскільки формування вироку починається задовго до того як суддя починає вивчати матеріали справи тому, що мета слідчого — підготувати обвинувальний вирок, брати факти і розглядати їх під таким кутом щоб все такі досягти своєї мети, і суддя проголосив обвинувальний вирок.

Щодо повноважень в пошуку фактів та інформації, хотів згадати ще про одну інституцію яка також може і має право проводити, по суті, слідчі дії. Це журналісти. Мета журналістів є висвітлення резонансних правопорушень з метою інформування громадськості про стан справ з кримінальному та цивільно-правовому полі. Тому журналісти стоять окремо від усіх вищезгаданих категорій учасників процесу і мають достатньо широкі повноваження порівняно з повноваження порівняно, наприклад, з представниками охоронної діяльності. Я маю на увазі повноваження у сфері активного збирання фактів та захисту інтересів суспільства.

АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

Актуальність даної проблеми дуже велика тому, що, по-перше якщо ми кажемо що ми йдемо до європейських цінностей, до поваги до Конституції, до громадянського суспільства, поширення і підсилення місцевого самоврядування в цілому то ми маємо визнати що рано чи пізно закон Прот приватну детективну діяльність буде прийнятий. Так само, як держава поступилася монополію на права захисту підозрюваного приватним адвокатами, вона поступиться правом вести ОРД. Просто держава не в змозі забезпечити виконання ОРД з тим рівнем якості і в тому обсязі, як цього потребує суспільство. Питання в тому, які повноваження нададуть законодавці приватним детективом це завжди питання неоднозначне і його зміст буде час-від-часу змінюватись. Так чи інакше приватні детективи отримають у свої повноваження проведення слідчих дій, бо ситуація в сфері розкриття, кадрової політики МВС, виконавчої дисципліни і корупції з кожним днем погіршується. Низькі зарплати, низька кваліфікація кадрів, відсутність можливостей для зростання кадрів працівників органів ВС призводить до того що слідчі зовсім не приділяють увагу цивільним справам,

малозначущим справам, безперспективним справам, справам про домашнє насильство тощо. Думаю, що розслідування перерахованих і багатьох інших могли би взяти на себе приватні детективи.

Метою даної праці є опис та структурування тих функцій які виконуються вже приватним сектором в процесі від написання заяви про правопорушення до виконання судового вироку. Звичайно, що кожен з учасників має бути озброєний збройний відповідним інструментарієм так само як, наприклад, спеціальні поліцейські підрозділи озброєні спецзасобами, технологіями, інформаційної підтримкою. Так само і приватні детективи мають бути зброєні відповідним інструментарієм який би дозволяв кваліфіковано якісно виконувати їхні функції зокрема якісне технологічні рішення щодо спостереження на відстані. І хоча ведення аудіо та відеозапису мають бути, як я вже казав, в рамках законодавства. А це буде окреслювати закон про приватну детективну діяльність.

Приватний детектив може якісно виконувати свою роботу в тому випадку коли він озброєний не гірше ніж державні органи та його повноваження надані законодавчо є такими як і у державних органів.

Також, коли приватний детектив співпрацює зі своїми колегами та звертається до баз даних не тільки відкритих джерел але і специфічних баз даних які можуть започатковувати асоціації приватних детективів.

Також приватний детектив має співпрацювати з відповідними державними органами тому що державні органи вже мають різні бази даних які на сьогодні закриті для широкого загалу, в тому числі і тих людей, які займаються ПДД.

Ми окреслили структуру та перерахували фактори які дозволять збудувати в Україні інститут приватних детективів як складової громадянське суспільства для повернення до основ конституційного ладу, до прав і свобод громадян, для висвітлення та профілактики негативних явищ зокрема, наприклад корупційної складової.

Ключові слова: Приватна детективна діяльність; повноваження та функції; технічні інструменти; держава.

Список використаних джерел

1. *Проект закону про приватну детективну діяльність від 04. 02. 2020.*
2. *ЗУ Про охоронну діяльність.*
3. *ЗУ Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів.*
4. *ЗУ Про виконавче впровадження.*
5. *Кримінальний процесуальний кодекс.*
6. *Цивільний процесуальний кодекс.*
7. *ЗУ Про адвокатську діяльність.*
8. *Правові засади діяльності журналістів в Україні. Роз'яснення Мініюсту від 04.10.2011.*
9. *ЗУ Про оперативно-розшукову діяльність.*
10. *ЗУ Про національну поліцію.*